

Komise pro cenné papíry

V Praze dne 15.9.1988

Věc: Výklad ke vztahu mezi termínovým obchodem a suspensivní (odkládací) podmínkou u smlouvy o koupi cenných papírů (§ 5c odst. 1 ZISIF)

Termínovým obchodem dle § 5c odst. 1 ZISIF je smlouva o koupi cenných papírů pokud doba mezi uzavřením smlouvy a plněním závazků z této smlouvy je delší než 15 dnů.

Pojmovým znakem termínového obchodu je “termín” coby pevně stanovený časový údaj.

Obecně platí, že u kupní smlouvy, obsahující suspensivní podmínky, dochází pouze k odkladu plnění ze smlouvy v závislosti na okamžiku splnění určité podmínky. Suspensivní podmínkou může být:

- a) nejistá právní skutečnost, u které není známo, zda a kdy nastane,
- b) nejistá právní skutečnost, u které není známo, zda nastane, ale nastane-li, je známo kdy,
- c) jistá právní skutečnost, u které je známo, že nastane, ale není již známo, kdy se tak stane.

Pouze jistá právní skutečnost, u které je známo, že nastane a kdy se tak stane, není podmínkou, ale určením doby (termínem). Půjde-li o tento případ a bude-li doba mezi uzavřením smlouvy a plněním z ní delší než v zákoně stanovená, je možno takový obchod považovat za termínový.

Mezi suspensivní podmínky může tedy například patřit:

- opatření potřebných veřejnoprávních souhlasů,
- ověření pravdivosti a platnosti smluvních prohlášení a záruk smluvních stran,
- provedení právní a ekonomické prověrky emitenta předmětných cenných papírů (due dilligence).

-

Pro posuzování charakteru suspensivních podmínek je rozhodující skutečnost, zda jejich plnění a tím i plnění ze smlouvy o koupi cenných papírů nenastává v okamžiku pevně stanoveném smluvními stranami (ať již stanovením pevného dne plnění nebo počtem dní mezi dnem uzavření smlouvy a dnem plnění). Splnění suspensivních podmínek totiž nastává v závislosti na skutečnostech, které nejsou v době uzavírání smlouvy smluvním stranám známé.

Nastává-li plnění ze smlouvy v pevně stanovený okamžik, nemusí jít ještě o termín obchodu, je-li toto plnění zároveň závislé na nejisté budoucí události, o níž není smluvním stranám v okamžiku uzavření smlouvy známo, zda-li nastane.

Případy ad) a, b, c nebude možno považovat za nedovolené, neboť opačný postup by byl nepřiměřeným zásahem do smluvní svobody subjektů závazkového vztahu. Takový postup by ostatně byl i v rozporu s metodou občanskoprávní regulace, která je jinak pro oblast obchodních závazkových vztahů příznačná. Obchod bude tedy v takovém případě uzavřen, ale plnění z něj bude odloženo na dobu, kdy nastane skutečnost ve smlouvě předpokládaná leč v době uzavření smlouvy nejistá.

Samotné sjednání suspenzivních podmínek ve smlouvě o koupi cenných papírů tedy nezakládá ex lege termínový obchod podle § 5c ZISIF.

Pro případné pokusy o obcházení ustanovení § 5c odst. 1 ZISIF budou platit přiměřeně ustanovení občanského zákoníku o právních úkonech. Obcházení zákona je důvodem absolutní neplatnosti právního úkonu. Pro simulované úkony bude platit, že není rozhodující jejich označení, ale úmysl stran a pouze skutečný úmysl stran bude Komise pro cenné papíry brát v úvahu při posuzování, zda-li se jedná o termínovaný obchod podle § 5c ZISIF.